

ИЗГОТВИЛ : АЛБЕНА ВАСИЛЕВА - ДИРЕКТОР

ОУ "Христо Ботев"

с.Раковица общ.Макреш обл.Видин п.к.3820
Седалище и адрес на управление: Ул"Първа" 2
Адрес за кореспонденция и настоящ адрес : ул."Четвърта", 12
Тел.0877853334 email: info-500802@edu.mon.bg
[ЕИК105522170](#)

УТВЪРЖДАВАМ:

За ДИРЕКТОР:подпис и печат

Съгласно заповед № РД-13-178/25.08.2025 г.

МЕХАНИЗЪМ ЗА ДЕЙСТВИЕ И АЛГОРИТЪМ КЪМ НЕГО В СЛУЧАЙ НА УСТАНОВЯВАНЕ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И УПОТРЕБА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА В УЧИЛИЩЕ

I. ПРЕДМЕТ

Механизмът за действие в случай на установяване на разпространение и употреба на наркотични вещества в училище включва мерки и дейности за превенция и намеса.

II. ЦЕЛ

1. Основният принцип е прилагането на последователни дейности, свързани с превенция и интервенция при употреба и разпространение на наркотични вещества сред учениците.
2. Превантивна информационна дейност за повишаване на капацитета на педагогическите специалисти за подобряване на

сигурността на средата в училище.

3. Алгоритъм от дейности при подаден сигнал за употреба и/или разпространение на наркотични вещества. (приложение 1 А)

III. ДЕЙНОСТИ ПО ПРЕВЕНЦИЯ ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И УПОТРЕБА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА

1. Информираност

1.1 Запознаване на учениците с видовете наркотични вещества, тяхното действие и последствията от употребата и разпространението им, като информацията се предоставя в съответствие с възрастовите особености от класен ръководител, педагогически съветник или оторизирани медицински лица.

1.2 Информиране на учениците за стъпките, които могат да направят, ако някой предложи наркотични вещества на тях или техни съученици както и за необходимостта да подават сигнал на учител; друг служител в училище; близък или родители; по електронната поща на училището или на национален телефон 116 111.

2. Идентификация - училищното ръководство и психолозите/педагогическите съветници се обучават относно разпознаване на признаците при употреба на наркотични вещества от учениците. (Приложение 2 А)

3. Комуникация с родители

Директорът на училището запознава родителите с влезлите в сила Указания за действие при работа в случаи на разпространение, употреба в/или държане с цел разпространение на наркотични вещества или техните аналози в училищата и прилежащата им територия.

След запознаване с Механизма, родителите подписват декларация за информирано съгласие за предприемане на последващи действия от страна на екипа при доказано разпространение, употреба и/или държане с цел разпространение на наркотични вещества или техните аналози в училищата и прилежащата им територия.

VI. ПАРТНЬОРИ

1. Родители и близки.

2. Институции на национално и общинско ниво, ангажирани в проблема, извън състава на екипа.

3. Училищата.
4. МВР, ДАЗД, МЗ, АСП ОЗД, ОДМВР.
5. Общини.

ИЗПОЛЗВАНИ ТЕРМИНИ И СЪКРАЩЕНИЯ

МЗ — Министерство на здравеопазването

МВР — Министерство на вътрешните работи

ДАЗД — Държавна агенция за закрила на детето

ОДМВР — Областна дирекция на Министерството на вътрешните работи

НСНВ — Национален съвет по наркотични вещества

ГДБОП — Главна дирекция за борба с организираната престъпност

АСП ОЗД — Агенция социално подпомагане отдел „Закрила на детето“

Педагогически персонал — включва директор, заместник-директор/и, класни

ръководители, начални учители, учители по учебни предмети, психолог/психолози, педагогически съветник/педагогически съветници и всички други педагогически специалисти в училище.

Непедагогически персонал — охрана на училището и други служители в него, които не отговарят пряко за образователния процес.

АЛГОРИТЪМ ЗА ДЕЙСТВИЕ В СЛУЧАЙ НА УСТАНОВЯВАНЕ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И УПОТРЕБА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА В УЧИЛИЩЕ

1. След получаване на сигнал, учителят или друг служител от персонала е длъжен да уведоми директора или заместник-директора на училището, като сигналът може да бъде подаден от ученици, педагогически или непедагогически служители.

1.1 Когато ученици сигнализират, че са станали свидетели на разпространение или употреба на наркотични вещества или са били принуждавани, или склонявани да закупуват такива, то те трябва да се обърнат към училищното ръководство — директор или заместник-директор, и да го информират за ситуацията с разпространение или употреба на наркотични вещества, на която са станали свидетели.

Също така имат право да се обърнат към училищния психолог или педагогическия съветник, за да получат подкрепа.

1.2 Когато лице, разпространяващо наркотични вещества в училището е установено от педагогически специалист или друг служител, директорът уведомява в рамките на 24 часа от получаване на сигнала МВР, като това може да стане по няколко начина:

Позвъняване на телефонен номер 112, общ европейски телефон за спешни повиквания;

Уведомяване чрез посещение в най-близкото поделение на МВР;

Уведомяване на полицейски инспектор, отговарящ за района на образователната институция.

Подаване на сигнал на електронен пощенски адрес на МВР.

1.3 При случай на разпространение и употреба на наркотични вещества директорът създава Екип за взаимодействие с отговорните институции и при необходимост изготвя план за подкрепа на засегнатия ученик или план за превенция с цел предпазване на останалите ученици от употреба и злоупотреба с наркотични вещества. Екипът включва представител на отдела за закрила на детето в дирекция "Социално подпомагане", на районното управление на полицията (РПУ гр.Кула), на регионалното управление на образованието (РУО Видин), на общинския съвет по наркотичните вещества (ОбСНВ – с.Макреш).

1.4 При употреба на наркотични вещества директорът сформира екип включващ Социален работник „Закрила на детето“, психолог или педагогически съветник и Превантивно-информационен център (ПИЦ)

1.5 След изтичане на 24-часовия срок, екипът съставя план за действие.

2. Планът за действие — включва ученици и родители, като се поставят краткосрочни, средносрочни и дългосрочни цели за изпълнение.

2.1 Изисква се настойникът да представи оценка на зависимостта извършена от психиатър или консултиране при специалист в областта на зависимостите.

2.1.1 При идентифициран проблем с експериментиране и/или употреба на наркотични вещества, ръководните органи на училището си сътрудничат със здравните служби, за да осигурят подходяща подкрепа и помощ на учениците. Това може да включва консултации със здравни специалисти, предоставяне на информация, обучение на учители и персонал, психологическа подкрепа, консултации със специалисти в областта на зависимостите и участие в програми за рехабилитация.

2.1.2 При наличие на разстройства или данни за зависимост родителят/настойникът се задължава да приеме допълнителна психосоциална работа и лечение. Психосоциалната работа включва посещения на терапевтична общност, дневни центрове или Център за

обществена подкрепа (ЦОП) и Център за подкрепа на личностното развитие (ЦПЛР). Лечението може да протече като амбулаторно или стационарно в отделение за лечение на деца под 18 годишна възраст.

3. Последващи действия на сформирания екип

3.1 При водене на случай се организират срещи минимум 1 път месечно.

3.2 Изготвя се доклад от водещия случая.

3.3 Оценка от експерт на ПИЦ.

3.4 Представяне , проследяване и приключване на случая.

3.5 Прави се ежегоден отчет от ръководителя на екипа към Дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП Димово) Районно управление на полицията (РУП Кула), копие до Регионално управление на образованието (РУО Видин), копие до Общински съвет за наркотични вещества (ОбсНВ Макреш).

Всички действия и мерки, които предприема екипът са съобразени с изискването на пълна поверителност и запазване достойнството и личността на ученика, без отправяне на обвинения и порицание, авторитета на съответното училище, без разгласяване на възникнали проблеми. За тази цел всеки член екипа подава декларация за конфиденциалност към ръководителя на екипа.

ИЗПОЛЗВАНИ ТЕРМИНИ И СЪКРАЩЕНИЯ

МВР — Министерство на вътрешните работи

ОбсНВ — Общински съвети по наркотични вещества

ПИЦ — Превантивно-информационен център

РУП — Районно управление на полицията

РУО — Регионално управление на образованието

ЦОП — Център за обществена подкрепа

ЦПЛР - Център за подкрепа на личностното развитие

ДСП — Дирекция социално подпомагане

Педагогически персонал — включва директор, заместник-директор/и, класни

ръководители, начални учители, учители по учебни предмети, психолог/психолози, педагогически съветник/педагогически съветници и всички други педагогически специалисти в училище.

Непедагогически персонал — охрана на училището и други служители в него, които не отговорят пряко за образователния процес.

КРАТЪК СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО УПОТРЕБЯВАНИТЕ НАРКОТИЦИ И ТЕХНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ПОДРАСТВАЩИТЕ

Наркотик — общо наименование на вещества, растения, продукти, получени от тях и лекарствени препарати, чието действие се изразява в потискане или възбуждане на централната нервна система (ЦНС). Те променят възприятието, настроението и поведението на човека, който ги употребява. Наркотиците съществуват в различна форма течна, прахообразна, на таблетки, а понякога и във вид на газ.

ВИДОВЕ НАРКОТИЦИ

Според влиянието върху централната нервна система:

- **Потискащи ЦНС** - обикновено това са анестетици, аналгетици, седативни и сънотворни вещества.
- **Стимулиращи ЦНС** - т.нар. психостимуланти типични представители са: амфетамин, дексамфетамин, метамфетамин, кокаин, никотин.
- **Халюциногени** - т.нар. психозомиметици: LSD, Ecstasy, Psilocibine, Phencyclidine.
- **Натурални** - добиват се от извлекци от растения.
- **Синтетични:** - синтезират се в химични лаборатории, но по структура и действие те могат да не се различават от природните (натуралните).

Въз основа на типа зависимост, която причиняват биват:

- **Опиати** - опиум, морфин, хероин, кодеин, метадон

- **Канабис** - марихуана, ганджа, хашиш
- **Кокаин** - листа от кока, крек
- **Барбитурати, транквилизатори** - барбитал, фенобарбитал, диазепам, и др.
- **Амфетамини** - амфетамин, дексамфетамин, каптагон, екстази и др.
- **Халюциногени** - LSD, мескалин
- **Инхаланти** - летливи разтворители-ацетон, бензол
- **Алкохол** - всички видове спиртни напитки

Според силата на пристрастяване и вредата, която причиняват биват:

- **Леки** — към тази група наркотици спадат: Марихуана и нейните производни като хашиш; дизайнерски дроги, които постоянно сменят своята формула и наличните тестове не ги хващат; кофеин; алкохол; никотин
- **Тежки** - силно пристрастяващ, с висок криминогенен характер, да има п-брой смъртни случая, пряко от него. В тази графа попадаю: Хероин , кокаин, амфетамин, ЛСД, опиум, морфин, кодеин, метадон, барбитурати и транквилизатори.

НАЙ-ЧЕСТО УПОТРЕБЯВАНИТЕ НАРКОТИЦИ СРЕД ПОДРАСТВАЩИТЕ:

- **Марихуана** - Марихуаната е най-често употребяваното нелегално вещество в страната. След 2000 г. употребата на марихуана поне веднъж през живота се е увеличила с 50 % сред учениците от горните класове. Марихуаната е зелена, кафява или сива смес от стрити изсушени листа, стебла, семена и цветове от растението коноп. Тя има различни имена като: ганджа, коноп, трева, макина, коз, чичо Митко, канабис, Мери Джейн. Всички форми на канабиса са променящи съзнанието (психоактивни) вещества. Те съдържат главната активна съставка в марихуаната ТНС (delta-9-tetrahydrocannabinol), както и над 400 други съставки. Ефектът на марихуаната върху употребяващия зависи от процентното съдържание на ТНС. Марихуаната се употребява най-често сред пушене, но понякога масло от хашиш (марихуана) може да бъде използвано като готварска съставка.

Ефект от употребата на марихуаната - Някои хора не чувстват нищо, когато за пръв път опитват марихуана, други могат да се почувстват зле или еуфорични. Нормалните гледки, звуци, вкусове и тривиални случки за употребяващия марихуана обикновено изглеждат изключително интересни и забавни. Струва му се, че времето тече много бавно, минутите се чувстват като часове. Понякога наркотикът кара употребяващият да се усеща жаден или много гладен. Няколко минути след вдишването на дима от марихуана употребяващият заедно с приятните ефекти чувства ускорено сърцебиене, сухота в устата, има проблеми с координацията, трудности с равновесието и забавено време на реакция. Очните кръвоносни съдове се разширяват и очите изглеждат червени. При някои хора